

گزارش «ایران» از رعایت ناکافی دستورالعمل‌های بهداشتی در محیط‌های کارگری

دست خالی کارگران در مواجهه با کرونا

محبوبه مصرقانی

خبرنگار

این روزها موج سواری دل‌تا کرونا آنچنان خطرناک شده که آمار مرگ و میر و مبتلایان به‌طور چشمگیری افزایش یافته و همین مساله نگرانی‌های زیادی را در مردم ایجاد کرده است حالا این ویروس چموش معیشت و سلامت کارگران را نشانه

رفته و در سایه کم توجهی به پروتکل‌های بهداشتی در مراکز و محیط‌های شلوغ کاری به‌دنبال صید طعمه‌های خود است. این در حالی است که ستاد ملی مقابله با کرونا با ابلاغ کاهش ساعات کاری، تعطیلی‌ها و حضور نیمی از افراد در محیط‌های کاری سعی کرده تا نیروهای کمتری در حین کار در دام این ویروس وحشی گرفتار شوند اما به گفته فعالان کارگری در این مصوبات کارگران نادیده گرفته شده‌اند بویژه در مورد حضور پنجاه درصدی نیروها در محیط‌های کارگری. به اعتقاد فعالان حوزه کارگری، کارگران حتی اگر به کرونا مبتلا باشند به‌دلیل عدم وجود قوانین و مصوبات حمایت‌گر یا تسهیل‌کننده همچنان در محیط‌های کاری حضور می‌یابند. این شاید همان حلقه مفقوده در عدم مهار کرونا در میان این افراد باشد. از طرفی فعالان حوزه کارگری

معتقدند کارفرمایان حتی در محل کار هم زیر بار تهیه اقلام بهداشتی نمی‌روند. به گفته علی مظفری مدیرکل بازرسی وزارت کار، به طور میانگین ۶۳ درصد از کارگاه‌ها اقلام بهداشتی را برای کارگران‌شان مهیا کرده‌اند. وی می‌گوید: ۶۰ درصد از ناظرانی که بازرسی از محیط‌های کارگری را برعهده

■ تأمین هزینه‌های اولیه دغدغه اصلی کارگران

ایوبی در مورد بهداشت محیط‌های کارگری و نظارت مبنی بر در اختیار قرار دادن اقلام بهداشتی به کارگران از سوی کارفرمایان می‌افزاید: متأسفانه در بحث تهیه لوازم بهداشتی، مانند ماسک یا مواد ضد عفونی برای پیشگیری از ابتلا به کرونا در میان کارگران هم تعهدی به اجرای مصوبات دیده نمی‌شود چرا که تهیه این لوازم برای کارفرمایان هزینه‌بر است. در اینکه بخشی از تعهدات رعایت نکات بهداشتی برعهده کارگر است شکی نیست. اما چه توقعی از کارگری که پول ندارد تا معیشتش را تأمین کند، می‌توان داشت تا بخشی از درآمدش را صرف خرید اقلام بهداشتی کند؟ واضح است که کارگر هم به سلامتی خود و خانواده‌اش اهمیت می‌دهد اما کارگر ما در حال حاضر از سرب‌بی پولی حتی به پزشک هم مراجعه نمی‌کند.

شش روز مزد دریافت می‌کند. این کارگر با این دستمزد و شرایط نامناسب اقتصادی امورات زندگی اش نمی‌گذرد. بنابراین همین مسائل باعث اختلاف میان کارفرما و کارگران می‌شود و فقط پرونده‌هایمان در مراجع حل اختلاف افزایش پیدا می‌کند.

■ تأمین هزینه‌های اولیه دغدغه اصلی کارگران

ایوبی در مورد بهداشت محیط‌های کارگری و نظارت مبنی بر در اختیار قرار دادن اقلام بهداشتی به کارگران از سوی کارفرمایان می‌افزاید: متأسفانه در بحث تهیه لوازم بهداشتی، مانند ماسک یا مواد ضد عفونی برای پیشگیری از ابتلا به کرونا در میان کارگران هم تعهدی به اجرای مصوبات دیده نمی‌شود چرا که تهیه این لوازم برای کارفرمایان هزینه‌بر است. در اینکه بخشی از تعهدات رعایت نکات بهداشتی برعهده کارگر است شکی نیست. اما چه توقعی از کارگری که پول ندارد تا معیشتش را تأمین کند، می‌توان داشت تا بخشی از درآمدش را صرف خرید اقلام بهداشتی کند؟ واضح است که کارگر هم به سلامتی خود و خانواده‌اش اهمیت می‌دهد اما کارگر ما در حال حاضر از سرب‌بی پولی حتی به پزشک هم مراجعه نمی‌کند.

کشور مصوبات ستاد ملی مقابله با کرونا اجرایی نشده است.

■ آماری از مرگ کارگران بر اثر کرونا وجود ندارد

چمنی با اشاره به بزرگ‌ترین گله‌مندی جامعه کارگری در شرایط کرونا می‌افزاید: گله‌مندی ما این است که چرا هیچ آماری از کارگرانی که در شرایط کرونا مجبور به حضور در محل کار شدند و کرونا گرفتند و حتی جان خود را از دست دادند، وجود ندارد. وقتی مصوبات ستاد مانند کاهش حضور در محیط‌ها یا تعطیلی‌ها شامل کارگران نمی‌شود، منظور مصوباتی عادلانه با در نظر گرفتن پرداخت دستمزد در شرایط تعطیلی‌ها و کاهش حضور کارگران در محیط کار است. گله این است که یک آیین‌نامه یا یک دستورالعمل از آن ستاد ابلاغ نشد که اگر کارگری کرونا گرفت، ۱۴ روز قرنطینه با حقوق برایش در نظر گرفته شود. کارگران مرخصی استعلاجی دارند اما شما تصور کنید کارگر در روز عادی برای دریافت حقوق مرخصی که بر اثر حادثه برایش رخ داده باید کفش آهنبیپوشد. لذا این مسأله باعث می‌شود که کارگر بیماری خود را اعلام نکند و چه بسا دیگر کارگران را هم مبتلا کند. البته ما به این کارگر حق می‌دهیم چرا که برای امرار معاش

خود مجبور است دست به چنین کاری بزند. برای یافتن راه‌حل صحیح باید همه جوانب کار را در نظر گرفت و نباید به آنها برچسب سهل‌انگاری و عدم رعایت پروتکل‌ها زد. در حالی که خیلی از کارگران حتی اگر کرونا هم داشته باشند برای سیر کردن شکم خانواده‌هایشان حاضرند در محیط‌های شلوغ هم کار کنند.

■ ابتلای بیش از ۶۰ درصد بازرسان کار کشور به بیماری کرونا

علی مظفری، مدیرکل بازرسی وزارت کار در مورد شرایط بهداشتی در محیط‌های کارگری می‌گوید: با توجه به تفکیک وظایف نظارتی در حوزه «ایمنی» و «بهداشت کار» در قانون کار، وزارت بهداشت، متولی نظارت بر امور بهداشتی در کارگاه‌های کشور است؛ با این حال، معاونت روابط کار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌های مربوط به پیشگیری از ابتلای کارگران کرونا به بازرسان کار کشور مأموریت داد تا همسو با بازرسی‌های اداری از کارگاه‌های فعال کشور نسبت به نظارت

در خصوص «اجرای پروتکل‌های بهداشتی مدیریت بیماری کرونا» اقدام نمایند و در این خصوص گزارش پیش‌مستمرأ به معاونت بهداشت وزارت بهداشت ارسال می‌گردد. ما در این پایش‌های اداری شاهد ابتلای بیش از ۶۰ درصد بازرسان کار کشور به بیماری کرونا و همچنین فوت تعدادی از بازرسان کار اجرایی به‌دلیل مواجهه با افراد مبتلا در کارگاه‌ها بودیم. به منظور پیشگیری از عواقب ناشی از خروج از جرّخه خدمتی این گروه از افراد شاغل طی مکاتبات مکرر با وزارت بهداشت در خواست واکسیناسیون بازرسان انجام شد که متأسفانه با وجود واکسیناسیون کارکنان ستادی و اجرایی آن وزارت که از مواجهه بسیار کمی با ویروس کرونا برخوردار بودند، لیکن هیچ اقدامی در این خصوص برای بازرسان کار صورت نگرفت و این موضوع باعث شد که ظرفیت نظارتی بازرسی کار در شرایط حساس کنونی به‌دلیل ابتلای همکارانمان در برخی استان‌ها تا حدود ۲۰ درصد تقلیل یابد. او در پاسخ به این سوال که آیا حضور پنجاه درصدی کارگران در محیط‌های کاری رعایت می‌شود یا خیر؟ می‌گوید: چک لیست بررسی فعالیت‌های بهداشتی کارگاه‌های فعال کشوری که از سوی ستاد ملی کرونا ابلاغ شد، فاقد موضوع بررسی رعایت حضور میزان افراد در محیط‌های کارگری بود و این چک لیست صرفاً دارای ۱۱ عنوان است که اساساً جزء شاخص‌های مورد ارزیابی ادارات بازرسی کار نیز نبوده و اطلاعات مربوطه در اختیار وزارت بهداشت قرار دارد.

■ رعایت ۶۳ درصدی خرید اقلام بهداشتی از سوی کارفرمایان

مظفری درباره الزام تهیه اقلام بهداشتی کارفرمایان برای کارگران اینگونه شرح می‌دهد: خوشبختانه کارفرمایان طی یک سال و نیم گذشته همراهی مناسبی در تأمین اقلام بهداشتی برای کارگران خود داشته‌اند و این موضوع همواره در جلسات مشترک که با حضور نمایندگان تشکلات عالی کارگری و کارفرمایی در این وزارت برگزار می‌گردد از سوی نمایندگان کارگران مورد تقدیر قرار می‌گیرد؛ همچنین فعالیت‌های بهداشتی کارگاه‌ها توسط بازرسان کار با موضوع «تأمین اقلام بهداشتی برای کارگران از سوی کارفرمایان» مورد ارزیابی قرار می‌گیرد که تا کنون حسب پایش گزارش‌های دریافتی، به‌طور میانگین حدود ۶۳ درصد در کارگاه‌ها مصوبه تأمین اقلام بهداشتی را رعایت کرده‌اند.

مدیرکل بازرسی کار در خصوص آمار کارگران فوت شده بر اثر بیماری کرونا می‌گوید: با توجه به اینکه اداره کل بازرسی کار وفق مقررات تصریح شده در شرح وظایف قانونی خود دارای اطلاعات آماری میزان آسیب‌های شغلی است ولی اطلاعات مذکور با توجه به ماهیت بیماری در اختیار وزارت بهداشت و سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته است.

در بحث تهیه لوازم

بهداشتی، مانند ماسک

یا مواد ضد عفونی برای

پیشگیری از ابتلا به کرونا در

میان کارگران هم تعهدی

به اجرای مصوبات دیده

نمی‌شود چرا که تهیه این

لوازم برای کارفرمایان

هزینه‌بر است. در اینکه

بخشی از تعهدات رعایت

نکات بهداشتی برعهده

کارگر است شکی نیست.

اما چه توقعی از کارگری که

پول ندارد تا معیشتش را

تأمین کند، می‌توان داشت

تا بخشی از درآمدش را

صرف خرید اقلام بهداشتی

کند؟

کارگران در صف واکسیناسیون

کرونا را اجرا کنند هم این امر کمتر دیده شد. برای حق بیمه بسیاری از بنگاه‌های کوچک مانند کارگران یا فروشندگان یا شرکت‌های خدماتی که در دوران کرونا تعطیل شدند چاره‌ای اندیشیده نشد. کارگران بسیاری از بنگاه‌ها در زمان همه‌گیری از جیب خود برای تهیه اقلام بهداشتی اقدام کردند.

در مورد تهیه اقلام بهداشتی از سوی کارفرمایان آمار دقیقی در دسترس نیست که چه میزان از بنگاه‌های ما به تعهدات خود در قبال کارگر عمل کردند اما مشاهدات نشان می‌داد بسیاری از بنگاه‌های بزرگ در این مورد به تعهدات خود عمل کردند. در بنگاه‌های کوچک هم به‌دلیل وجود نیروی کم یا خود افراد یا با کمک کارفرمایان امر تا حدودی محقق شد. در طی این مدت بسیاری از کارگران ما به‌دلیل شیوع این بیماری جان باخته‌اند که آماری از آنها در دسترس نیست. حتی در شرایط موجود آماری از تعداد کارگرانی که واکسن زده‌اند وجود ندارد و این ضعف بزرگی برای سیستم تولید و حتی بهداشت جامعه به شمار می‌آید، چرا که آن حسن عدم داشتن حق برابر را در کارگران تشدید می‌کند.

بی‌انصاف نیستیم در برخی شهرستان‌ها به‌دلیل پیگیری‌های تشکلات‌های کارگری در امر واکسیناسیون غرقه‌هایی در پایگاه‌های تزریق واکسن برای کارگران در نظر گرفته

اکبر شوکت
فعال حوزه
کارگری

کرونا باید اشاره کرد یکسری مصوباتی ایجاد شد که در بخش خصوصی و بنگاه‌های خرد قابل اجرا نیست. هیچ کارگاه تولیدی زیربار اجرای مصوبات نمی‌رود چرا که رعایت این مصوبات هزینه‌بر است. دغدغه ستاد ملی کرونا صحیح و بجاست اما نحوه اجرای قوانین مانع دسترسی اجرایی شدن مصوبات می‌شود.

در حال حاضر در بنگاه‌های کارگری فاصله ایمنی به هیچ عنوان رعایت نمی‌شود وسایل حفاظت فردی برای پیشگیری از کرونا در اختیار کارگر قرار نمی‌گیرد و حق اولاد و حق مسکن و... نهایتاً درآمد ماهانه‌اش ۴

میلیون و صد هزار الی دویست هزار تومان خواهد بود. مقایسه این اعداد و ارقام گویای فاصله بیش از ۵۸ درصدی حقوق معیشتی و دستمزد دریافتی کارگران را برای گذران زندگی نشان می‌دهد. این مسأله در مؤلفه‌های تعیین سلامت نقش بسزایی دارند چرا که به هیچ عنوان توان پوشش و خرید اقلام بهداشتی را برای کارگر باقی نمی‌گذارد. مثال؛ اعلام می‌شود هنگام خروج از منزل دو عدد ماسک بزرگ از خانوار، سه نفره روزی دو ماسک استفاده کنند به توصیه‌های ایمنی هم گوش کنند ۶ تا ۱۵۰۰ تومان می‌شود ۹ هزار تومان و بر فرض آنکه هزینه مصرف مواد ضد عفونی کننده برای من کارگر هم معادل همین ۹ هزار تومان خرج تراشیده باشد یعنی کارگر باید ماهی ۶۰۰ هزار تومان برای حفاظت فردی و پیشگیری از کرونا صرف کند با حقوق چهار میلیون تومان؛ پس در می‌یابیم فاصله معیشت با دستمزد بسیار بالاست و این روزها کارگریک بنگاهی مانند «تهیه غذا یا رستوران» که در ایام پاندمی تعطیل شد! چگونه ثابت کند که کارگر

است و به‌دلیل شیوع کرونا بیکار شده؟ این فرد چگونه اثبات کند که متقاضی واقعی است. معیشت کارگران از زمان هدفمندی یارانه‌ها تاکنون به‌دلیل فاصله زیاد تورم و جهش‌های قیمتی با حقوق‌های پرداختی طی سالیان بسیار زیاد است.

بر اساس اعلام مرکز آمار ایران در تیرماه امسال سبد معیشت خانوار سه نفره به بالای ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان رسیده که در ایده آل‌ترین شرایط اگر کارگری همه حقوق مکنتسه‌اش را از کارفرما دریافت کند مانند حق اولاد و حق مسکن و... نهایتاً درآمد ماهانه‌اش ۴ میلیون و صد هزار الی دویست هزار تومان خواهد بود. مقایسه این اعداد و ارقام گویای فاصله بیش از ۵۸ درصدی حقوق معیشتی و دستمزد دریافتی کارگران را برای گذران زندگی نشان می‌دهد. این مسأله در مؤلفه‌های تعیین سلامت نقش بسزایی دارند چرا که به هیچ عنوان توان پوشش و خرید اقلام بهداشتی را برای کارگر باقی نمی‌گذارد. مثال؛ اعلام می‌شود هنگام خروج از منزل دو عدد ماسک بزرگ از خانوار، سه نفره روزی دو ماسک استفاده کنند به توصیه‌های ایمنی هم گوش کنند ۶ تا ۱۵۰۰ تومان می‌شود ۹ هزار تومان و بر فرض آنکه هزینه مصرف مواد ضد عفونی کننده برای من کارگر هم معادل همین ۹ هزار تومان خرج تراشیده باشد یعنی کارگر باید ماهی ۶۰۰ هزار تومان برای حفاظت فردی و پیشگیری از کرونا صرف کند با حقوق چهار میلیون تومان؛ پس در می‌یابیم فاصله معیشت با دستمزد بسیار بالاست و این روزها کارگریک بنگاهی مانند «تهیه غذا یا رستوران» که در ایام پاندمی تعطیل شد! چگونه ثابت کند که کارگر

یادداشت

فرمان توفیقی
تهیه‌ده کارگران
در شورای
عالی کار

پس از شیوع کرونا بیشترین آسیب را مشاغلی دیدند که جنبه خدماتی و پشتیبانی داشتند که متأسفانه این مشاغل به‌دلیل عدم اجرای صحیح ماده ۷ قانون کار سال ۱۳۶۹ تا به امروز جزو مشاغلی محسوب می‌شوند که تحت کنترل نیستند. معمولاً کارگران در این بنگاه‌های کوچک با ظرفیت زیر ۱۰ الی ۱۵ نفر مشغول

به‌کارند که روی آنها مدیریت نظارتی وجود ندارند. بعضاً شاهد هستیم برای این کارگران که در هیچ سیستمی ثبت نیستند حتی بیمه هم برایشان رد نمی‌شود. این عدم وجود آمار صحیح از کارگران مشغول مانع می‌شود تا بتوانیم تحلیل جامعی در مورد اینکه «مشاغل کارگری ما در طی دوره کرونا چه آسیب‌هایی دیده‌اند؟ ارائه دهیم. همچنین باید اشاره کرد که حمایت‌هایی صحیح، کافی و پایسته و شایسته در مبحث بیمه‌های اجتماعی کارگران که در تمام دنیا مرسوم است در طول شیوع کرونا در کشور ما رخ نداد. حمایت‌های مالی هم که در طی این دوره انجام پذیرفت، از جمله وام‌های یک میلیون تومانی، به معنای دقیق کلمه برای کارگرانی که حتی در لیست بیمه اسم‌شان وجود ندارد بهره‌مندی از آنها شواخی بود. مثال؛ کارگری که نمی‌تواند ثابت کند در جایی مشغول به کار است چگونه برای وام تقاضا بدهد؟ کارگریک بنگاهی مانند «تهیه غذا یا رستوران» که در ایام پاندمی تعطیل شد! چگونه ثابت کند که کارگر